

NECESSITY OF RAISING TURKISH LANGUAGE TEACHERS AS A FOREIGN LANGUAGE AND PROPOSAL FOR A BACHELOR'S DEGREE

(YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETMENİ YETİŞTİRMENİN GEREKLİLİĞİ VE LİSANS PROGRAMI ÖNERİSİ)

Fatih KANA¹
Emrah BOYLU²
Umut BAŞAR³

ABSTRACT

In the last decade, a significant rise has been seen in Turkish language teaching as a foreign language and new disciplines such as “Turkish teaching to Turkic speakers” and “Turkish teaching to bilingual Turkish children “ has emerged. Moreover, Turkish is being taught as a foreign language in Turkish language centers at universities and special courses in almost all the cities in Turkey, and also more than 40 Turkish Cultural Centers established by Yunus Emre Institute and Turkology departments abroad. Qualified teachers is import in Turkish teaching like all the other branches of teaching. However, today the strong need for Turkish teachers are satisfied by the teachers with different backgrounds. Even it is observed that teachers with different backgrounds ranging from foreign language graduates to philology graduates are teaching Turkish. It is a known fact that Turkish and Turkish Literature Education departments are not specially designed for Turkish teaching to foreigner or Turks living abroad. Despite the fact that the teacher needs were attempted to be satisfied by certificate programs in universities for the last few years, the quality of these certificate programs are seriously questioned. Therefore, considering the current needs, educating Turkish teachers as a foreign language is becoming a must rather than a need. In this sense, the aim of this work is to present a proposal for an undergraduate program for “Turkish Teaching as a Foreign Language Major Field” to raise qualified Turkish teachers as a foreign language. Moreover some proposals are presented to solve the current problems in the field.

Keywords: Raising teachers, Turkish as a Foreign Language, Undergraduate Program.

ÖZET

Son on yılda Türkçenin yabancılara öğretimi alanında dikkate değer mesafelerin kat edildiği ve bu disiplinin “Türk soylulara Türkçe öğretimi”, “İki dilli Türk çocuklara Türkçe öğretimi” gibi alt disiplinlere ayrılmaya başladığı görülmektedir. Ayrıca Türkiye’de hemen hemen her şehirdeki üniversiteler bünyesinde kurulan Türkçe öğretim merkezleri ve özel dil kurslarında, Türkiye dışında ise Yunus Emre Enstitüsü tarafın açılan 40’den fazla Türk Kültür Merkezinde ve Türkoloji bölümlerinde de Türkçe yabancı dil olarak öğretilmektedir. Eğitimin her alanında olduğu gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında da nitelikli öğretmen unsuru önemlidir. Ancak günümüzde ciddi bir şekilde hissedilen yabancı dil olarak Türkçe öğretmeni ihtiyacı oldukça farklı altyapılara sahip öğretmenler tarafından karşılanmaktadır. Öyle ki yabancı dil bölümleri mezunlarından dil bilim bölümü mezunlarına kadar pek çok farklı branşta öğretmenin yabancı dil olarak Türkçe öğrettiğine şahit olunmaktadır. Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği gibi mevcut lisans programlarının da yabancılara veya yurt dışında yaşayan Türklere Türkçe öğretebilmek amacıyla kurulmadığı veya süreç içerisinde bu ihtiyaca cevap verecek şekilde yapılandırılmadığı bilinmektedir. Söz konusu öğretmen ihtiyacının özellikle son birkaç yılda üniversitelerce açılan kısa süreli yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifika programlarıyla kapatılmaya çalışıldığı görülse de, bu sertifika programlarının niteliği ciddi şekilde tartışmaya açıktır. Bu nedenle mevcut ihtiyaçlar göz önünde bulundurulduğunda yabancı dil olarak Türkçe öğretmeni yetiştirmek bir ihtiyaçtan ziyade zorunluluk haline gelmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı, nitelikli yabancı dil olarak Türkçe öğretmeni yetiştirmek üzere ileride

¹ Yrd. Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Education, fatihkana@comu.edu.tr

² Öğr. Gör., İstanbul Aydın University, Faculty of Education, emrahboyly@aydin.edu.tr

³ Okt., Yunus Emre Institute, umutbasar_35@hotmail.com

kurulabilecek “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalı” için bir lisans programı önerisi sunmaktır. Ayrıca çalışmanın sonunda mevcut sorunu çözmek adına da bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Öğretmen Yetiştirme, Yabancı Dil Olarak Türkçe, Lisans Programı.

SUMMARY

Today, training Turkish language teacher has become a obligation rather than necessity. In the last five years, more than two and a half million people have entered Turkey as defector due to the political crises in the Middle East. A significant portion of these defectors is learning Turkish for reading, working and adapting to life in Turkey. Almost every 80 universities which located in Turkey are taught Turkish to these people in Turkish Education Centers (Boylu and Başar, 2016). According to datas of Higher Education Council, 49.635 foreign students were trained in Turkey between 2014-2015 (YÖK: 2016). Almost all of these foreign students are also having a preparatory education in Turkish Education Centers in these universities.

Turkish language is taught as a foreign language in the abroad especially more than 40 culture centres which was established by Yunus Emre Institute (YEE: 2016), in public schools which depend on the Ministry of Education and Turcology Departments' which located in the world's many regions. In addition that, there are several private language centers to teach Turkish as a foreign language in Iran, Egypt, Georgia and several other countries. Considering all these institutions and organizations, it draws attention that teaching Turkish as a foreign language is quite a large area to spread and in this area the graduate level, began to leave the academic sub-disciplines such as "Turkish nobles to Turkish Education, Bilingual in Teaching Turkish, Turkish as a Foreign Language Children's Education."

"It must be the first addressed to teacher training to provide the growing demand to learn Turkish as a foreign language. The educational backgrounds of Turkish language teachers are still has a lot of varieties. Linguistics, English, German, French Language Teachers, Turkish Language and Literature, Turkish Language and Literature Teaching, Teaching Turkish and so on departments educated teachers are teaching Turkish language as a foreign language. Their mother tongue is Turkish is the common point of these teachers." (Yavuz, 2013: 1465). It is understood that there are a lot of serios differences in the profile of teachers except common mother language. Graduates of the department are involved in teaching Turkish as a foreign language. It is possible to say that it can not be seen such differences in the any department except Turkish language teaching. "It has not been the issue enough scientific research diversity in the area, YDTÖ teaching and learning one and all to bring the qualification in terms of quality of output agenda separate undergraduate programs in which faculty members of the general and specific objectives in the Turkish education process or as a second language as a foreign language, content, methods and techniques, the materials to be used and evaluation dimensions they followed a road map in terms of how and what questions they are united in a common denominator yet. Lack of undergraduate programs delays the determination of the adequacy of the teaching staff in the field YDTÖ in the world and Turkey." (Yıldız and Tepeli, 2014: 565).

These delays and problems prevents standardizing education in Turkish as a foreign language and brings in the changing applications from one language teaching center to other language teaching center.

Purpose of The Study

The aim of this study is provide a degree program called "Teaching Turkish as a Foreign Language Department" which can be established in the future to train qualified Turkish teachers. In addition, at the end of the study some suggestions were presented in order to solve the current problems.

Suggestions

Although there are specialist teachers, there are a number of serious shortcomings experienced many developments in the field of teaching Turkish as a foreign language and it is one of the major problems standing in front of us. It is trying to be grown on short-term certificate programs to teach Turkish teachers from a wide range of areas and organize the adoption of the general university. However, considering the troubles experienced in the teaching process, the establishment of Turkish foreign language teacher licensing program has received a necessity. Need of specialist teacher problem will be eliminated with the training faculties under Turkish training program. In this study, it is prepared a teaching curriculum program for the establishment "Teaching Turkish as a Foreign Language Department" which seen for the future. Also there are listed some suggestions to train Turkish language teacher as a foreign language in the following:

1. The instructors who have graduated from various courses in the area of foreign languages can be supported until the establishment of Turkish teaching undergraduate program.
2. It is possible giving in-service training to Turkish instructors will be sent to abroad by the Turkish Ministry of National Education.
3. There must be some standarts for foreigners who teaching Turkish certificate program organized by universites. These programs must include at least 100 hours application and 50 hours theoretic education.
4. In the faculties of education should be established licensing program to teach Turkish as a foreign language to foreigners with the interdisciplinary approach as soon as possible.
5. The regulations concerning should be encouraged graduate studies in this field and the way professorship area pave the way for promotion in the field of teaching Turkish to foreigners in order to train teaching staff will serve the foreigners Turkish education undergraduate program should be made.
6. Turkish students -in case of their willing- can be trained to teach Turkish to foreigners taking additional courses in teaching.
7. That will be accurate preparation of special education programs for bilingual instructors to Turkish children who living abroad.
8. The qualifications of instructors who teaching Turkish language in the Turkish education centers should be identified in the country.
9. In the long term, it should be planned training of specialist teachers to work in the Middle East, in the Balkans, in Europe or Central Asia.

10. Turkish people who teaching Turkish as a foreign language must be encouraged to learn a foreign language besides their Turkish language information and knowledge.

11. Domestic Turkish language centers should supervised in the case of needed and also Turkish language centers should be transferred to the Yunus Emre Institute in abroad.

GİRİŞ

Dünyada en büyük ve en yaygın konuşura sahip beşinci dil olarak UNESCO tarafından tescillenen Türkçe, “Bugün 10.955.840 metrekare alanda, yaklaşık 200 milyon kişi tarafından konuşulmaktadır.” (Akar, 2005: 36). Günümüzde Türk dili, Moğolistan ve Çin içlerinden Orta Avrupa’ya, Sibiryadan Hindistan ve Kuzey Afrika’ya kadar geniş bir coğrafyada varlık göstermektedir. (Ercilasun, 2011: 13) Küreselleşen dünya şartları ile birlikte özellikle son 30 yılda Türk diline ve kültürüne yönelişin artmasına paralel bir şekilde, Türkçe de dünya üzerinde yabancı dil olarak pek çok ülkede öğrenilen dillerden biri hâline gelmiştir. Kuşkusuz bu ilginin tarihî, siyasi, iktisadi temelleri olmakla beraber, “Hızla küreselleşen dünyada ülkeler arası yakın etkileşimin doğal sonucu olarak yabancı dil öğretimi daha fazla önem kazanmıştır. Her dilin farklı bir kültüre açılan kapı olması, özellikle medeniyetler arası yoğun etkileşim, öteki kültürleri de tanımayı bir tür zorunluluk haline getirmiştir.” (Maden ve İşcan, 2011: 24). Bu bağlamda Avrupa Birliğine üyelik süreci ile birlikte hem Avrupa ülkelerinde hem de tarihî bağlarımızın kuvvetli olduğu Orta Doğunun çeşitli ülkelerinde Türkçe öğrenenlerin sayısında ciddi bir artış olduğu gözlenmektedir.

Günümüzde, yurt dışında ve yurt içinde gerek resmî kurumlar ve gerekse özel dil merkezleri tarafından yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yapılmakta olup bu alan son yıllarda çeşitli siyasi gerekçelerle Türkiye’ye gelen iki buçuk milyon üzerindeki sığınmacı ile önemli bir pazar haline gelmiştir. “Konu ile ilgili eşgüdüm ve iş birliği ile oluşturulmuş bir devlet politikası uygulanmadığından dolayı bugüne kadar alana özgü temel ilke ve çerçeveler oluşturulamamıştır.” (Mete ve Gürsoy, 2013: 344). “Ayrıca henüz Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kabul edilmiş, Avrupa Dil Gelişim Dosyasındaki ölçütlere, Türkçenin genel özellikleri ve dil bilgisi yapısına uygun, kazanımları, etkinlikleri, öğretim yöntem ve teknikleri ile ölçme değerlendirme yolları en ince ayrıntısına kadar belirlenmiş bir dil öğretim programının olmayışı” (Kalfa, 2008) da yabancı dil olarak Türkçe öğretimi uygulamaları arasında pek çok farklılığı beraberinde getirmektedir. Öğretim sürecinde kullanılmak üzere nitelikli ve gereksinimlere uygun materyaller eksikliği henüz göze çarpmakla birlikte son yıllarda bu konudaki açığı kapatmak üzere adımların atıldığı dikkati çekmektedir.

Alanyazında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin sorunları arasında, öğretmenden kaynaklanan sorunların da zikredildiği görülmektedir (Uçgun, 2013: 2490). Nitekim Kavcar (2002:1), bir eğitim sistemin en önemli ögesinin öğretmen olduğunu, çünkü iyi ve nitelikli bir eğitimi nitelikli öğretmenlerin yapabileceğini ve bundan dolayı bir okulun ancak içindeki öğretmenler kadar iyi olabileceğini

vurgulamaktadır. Bu noktada, eğitimin her dalında olduğu yabancı dil olarak Türkçe öğretimi dalında da nitelikli öğretmen ihtiyacı önem arz etmektedir. Çünkü ana dili olarak Türkçe öğretimi ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi arasında kuram ve uygulama açısından ciddi farklılıklar bulunmaktadır. Güzel ve Barın'a göre "Yabancılara Türkçe öğretiminin kendine mahsus birtakım incelikleri vardır. Bunların en önemlileri öğretim elemanın seçilişi ve yetiştirilmesiyle, ders işleme tekniği ve sınıf içi uygulamalarıdır." (Güzel ve Barın, 2013: 63). Ancak maalesef "ülkemizde Türkçenin öğretimi sadece ana dil eğitimi olarak düşünülmüş, ağırlıklı olarak ana dil eğitimi ve öğretimine yönelik programlar ve çalışmalar yapılmıştır." (Yıldız ve Tunçel, 2012: 122). Her ne kadar "YÖK (Yüksek Öğretim Kurulu) Türkçe Eğitimi Lisans Programı'na *Yabancılara Türkçe Öğretimi* dersi ekleyerek bu boşluğu doldurma adına bir adım atmış" (Şahin vd., 2013: 37) olsa da uygulamadan uzak olan bu dersin mevcut ihtiyacı karşılamada yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu bağlamda Güzel (2003: 16), yabancılara Türkçenin öğretimi anabilim dalının da kurulmasına ve bu alanın uzmanı Türkçe öğretmeni yetiştirmemiz gerektiğine işaret etmektedir.

1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretmeni Yetiştirmenin Gerekliliği

Günümüzde yabancı dil olarak Türkçe öğretmeni yetiştirmek bir ihtiyaçtan ziyade zorunluluk haline gelmiştir. Son beş yılda, Orta Doğu'da yaşanan siyasi krizler sebebiyle iki buçuk milyondan fazla kişi sığınmacı olarak ülkemize girmiş bulunmaktadır. Bu sığınmacıların önemli bir bölümü Türkiye'deki gündelik hayata uyum sağlamak, okumak veya çalışmak için Türkçe öğrenmektedir. Türkiye'nin hemen hemen her şehrinde üniversiteler bünyesinde yer alan 80'den fazla Türkçe öğretim merkezinde bu kişilere Türkçe öğretilmektedir (Yüksek Öğretim Kurumu verilerine göre ise 2014-2015 yılı itibarıyla 49635 yabancı uyruklu öğrenci Türkiye'de eğitim almıştır. (YÖK: 2016). Bu yabancı uyruklu öğrencilerin tamamına yakını da üniversiteler bünyesindeki Türkçe öğretim merkezlerinde hazırlık eğitimi görmektedir.

Yurt dışında ise başta Yunus Emre Enstitüsünün kurmuş olduğu 40'tan fazla kültür merkezinde (YEE: 2016), Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okullarda, dünyanın pek çok bölgesinde yer alan Türkoloji bölümlerinde yabancı dil olarak Türkçe öğretilmektedir. Ayrıca İran, Mısır, Gürcistan ve başka birkaç ülkede de yabancı dil olarak Türkçe öğreten özel dil merkezleri bulunmaktadır. Bütün bu kurum ve kuruluşlar göz önüne alındığında, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin oldukça geniş bir sahaya yayıldığı ve bu alanın lisansüstü düzeyde "Türk Soylulara Türkçe Öğretimi, İki Dillilere Türkçe Öğretimi, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Çocuklara Öğretimi" gibi akademik alt disiplinlere ayrılmaya başladığı dikkati çekmektedir.

"Türkçenin öğretimi bu güne kadar Türkiye sınırları içinde yurt dışından gelen yabancılara, özel bir uzmanlık alanı olarak algılanmayarak, İngilizcenin ve diğer yabancı dillerin öğretiminden beslenerek gerçekleştirilmiştir. Oysa Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi konusu bağımsız bir alan olarak uzman kişilerce bilimsel bir yaklaşımla yapılmalıdır." (Nurlu, 2011: 499). Ancak mevcut duruma

göz atıldığında, bu alanla ilgili herhangi bir formasyona sahip olmayan öğretmenlerin dahi yabancı dil olarak Türkçe öğrettiği göze çarpmaktadır.

“Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesi konusunda artan talebin kaliteli bir biçimde karşılanması için öncelikle öğretmen eğitimine eğilinmesi gerekir. Halen Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde görev alan öğretmenlerin eğitim altyapıları çeşitlidir. Dilbilim, İngilizce, Almanca, Fransızca Öğretmenlikleri, Türk Dili ve Edebiyatı, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği vb. bölümlerin mezunları Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde görev almaktadır. Bu öğretmenlerin ortak noktası ana dillerinin Türkçe olmasıdır.” (Yavuz, 2013: 1465). Ortak ana dil dışında öğretmen profilinin ciddi çeşitlilik gösterdiği anlaşılmaktadır. Hatta yabancılara Türkçe öğretimi alanı dışında, herhangi bir alanda bu derecede farklı ve çeşitli öğretmen profilinin görülemeyeceği söylenebilir. “Alandaki çeşitlilik, YDTÖ öğretim ve öğrenim çıktılarının nitelik açısından yeterliliğini gündeme getirmekte ve her biri ayrı lisans programı mezunu olan öğretim elemanlarının yabancı dil olarak veya ikinci dil olarak Türkçe öğretimi süreçlerinde genel ve özel hedefler, içerik, metot ve teknikler, kullanılacak materyaller ve değerlendirme boyutları açısından nasıl bir yol haritası izledikleri ve hangi ortak paydada birleştikleri sorusu henüz bilimsel araştırma çalışmalarına yeterince konu olmamıştır. Dünyada ve Türkiye’de YDTÖ alanında uzman yetiştirecek lisans programlarının eksikliği, alanda görev yapacak öğretim elemanlarının yeterliliklerinin belirlenmesini de geciktirmektedir.” (Yıldız ve Tepeli, 2014: 565). Bu gecikme ve sorunlar, yabancı dil olarak Türkçe eğitiminde standartlaşmayı engellemekte ve dil öğretim merkezinden bir diğer dil öğretim merkezine göre değişen uygulamaları da beraberinde getirmektedir.

“Bugün üniversitelerimizde lisans düzeyinde Türk Dili ve Edebiyatı, Dilbilim ve Türkçe Eğitimi Bölümleri (Türkçe Öğretmenliği Programları) bulunmaktadır. Bu bölümler, yabancılara Türkçe öğretimi görevini üstlenmeye uygun ya da en yakın alanlar gibi görünse de söz konusu bölümlerin lisans ve varsa lisansüstü programları incelendiğinde; program içeriklerinin, yabancılara Türkçe öğretiminin gerekliliklerini yerine getirebilecek nitelikte ve yabancılara Türkçe öğretmek gibi özel bir alana öğretmen yetiştirmek için yeterli olmadığı görülmektedir.” (Karababa, 2009: 270). Bu yargıya paralel olarak, yabancılara Türkçe öğretimi alanı ve bu alanın öğretmenliğinde görülen karışıklık ve eksiklik, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2010 yılında Marmaris’te düzenlenen “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi ve Öğretmenliği Çalıştayı”nda da ele alınmıştır. “Çalıştayın ardından ortaya çıkan sonuç raporunda, mevcut lisans programlarının (Türk Dili ve Edebiyatı, Türkçe Eğitimi Bölümü vb.); yabancılara, yurtdışında yaşayan Türklere, Türk soylu ve akraba topluluklara Türkçenin öğretilmesi amacıyla kurulmadığı, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında bağımsız bir lisans programı bulunmadığı, bu alanda üniversitelerdeki çok az sayıda olan lisansüstü programlar, içerik ve kapsam açısından birbirlerinden farklılık gösterdiği, yurtdışında Türkçe öğretmek amacıyla Bakanlıkça görevlendirilen öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim programları ihtiyaca cevap veremediği, bu konuda hizmet

veren kurumlar arasında işbirliği ve eşgüdüm bulunmadığı sonuçları ortaya konmuştur (MEB, 2010:152'den Akt. Mete, 2012: 104).

Çalıştay raporundan da açık bir şekilde anlaşılacağı üzere, yabancı dil olarak Türkçe öğretecek kişilerin yetiştirilmesi oldukça önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Bir dili “bilmek”le o dili “öğret”mek faaliyetlerinin birbirinden farklı olduğu şimdiye dek birçok çalışmada ifade edilmiştir. “*Türkçe bilmek*”le “*Ana dili olarak Türkçe öğretmek*” *Yabancı dil olarak Türkçe öğretmek*” kavramları sık sık birbiriyle karıştırılmaktadır (Güler, 2012: 130). Bu sebeple yabancı dil olarak Türkçe öğretimin müstakil bir alan olarak ele alınarak lisans bölümünün kurulması ve yabancı dil eğitimi alanındaki çağdaş uygulamaları bilen, Türkçe alan bilgisine sahip, pedagoji formasyonu olan nitelikli öğretmenlere oldukça ihtiyaç vardır.

Üniversiteler tarafından alandaki öğretmen eksikliğini gidermeye yönelik dönem dönem “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sertifika Programlarının” düzenlendiği de görülmektedir. Yunus Emre Enstitüsü ise yurt dışına görevlendireceği okutmanları kurum bünyesinde düzenlediği sertifika programıyla eğitmektedir. Altun (2015) tarafından hazırlanan “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sertifika Programları” tablosu incelendiğinde 2015 yılında 13 kurum tarafından sertifika programı düzenlendiği, programların ders saatlerinin 50 saat ile 96 saat arasında değiştiği, program ücretlerinin 650 Lira ile 1500 Lira arasında olduğu, başvuru yapabileceklerin de kurumdan kuruma “Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenliğine ilgi duyan herkes” veya “üniversitelerin Türkçe Öğretmenliği, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği, Türk Dili ve Edebiyatı, Dilbilim ve Çağdaş Türk Lehçeleri Bölümlerinden mezunlar ile bu alanlarda yüksek lisans veya doktora yapanlar” şeklinde farklılık gösterdiği göze çarpmaktadır. Bu farklılık, sertifika programlarının ders içeriklerinde de kendini göstermektedir. Maksimum bir ay süren bu sertifika programlarında nitelikli yabancı dil olarak Türkçe öğretmeni yetiştirmenin ne dereceye kadar mümkün olacağı tartışmalıdır. Dolayısıyla, Türkçenin ikinci dil ortamında öğretiminin özel bir alan olduğu ve bu alanda çalışmak üzere yetiştirilecek öğretmenler için özel akademik programların gerekli olduğu anlaşılmaktadır (Yağmur, 2011: 223). Uygulamada görülen pek çok sorunun önüne geçmek amacıyla eğitim fakülteleri bünyesinde en kısa sürede yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ana bilim dalı kurulmalıdır.

2. Yabancı Dil olarak Türkçe Öğretiminde Öğretmen Yeterliği

Yeterlik kavramı, “bir işi yapma gücünü sağlayan özel bilgi, ehliyet” (TDK, 2011: 2584) olarak tanımlanabilir. Mesleki yeterlik de “bir meslek alanına özgü görevlerin yapılabilmesi için gerekli olan mesleki bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma durumudur.” (MEB: 2006). Öğretmenlik mesleği genel yeterliği ise “öğretmenlik mesleğini etkili ve verimli biçimde yerine getirebilmek için sahip olunması gereken genel bilgi, beceri ve tutumlar” (MEB: 2006) şeklinde tanımlanmaktadır. Bir eğitim sürecini yöneten öğretmenin, genelde mesleki yeterliği ve özelden ise alan yeterliği eğitimin kalitesi açısından oldukça önemlidir.

Öğretmenliğin her dalında olduğu gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretmenliği dalında da özel alan yeterliğine sahip öğretmenlerin yetiştirilmesi

Türkiye'nin ve dünyanın pek çok yerinde yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin niteliğini arttırmak bakımından oldukça önemlidir. Milli Eğitim Bakanlığınca (MEB: 2008) "Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri" geniş bir çalışma grubuyla belirlenmiştir. Ancak böyle bir çalışmanın devlet kurumları tarafından yabancılara Türkçe öğretimi için yapılmadığı görülmektedir. Yıldız ve Tepeli (2014) tarafından yapılan "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Öğretmen Yeterlikleri Üzerine Bir Çalışma" isimli araştırmada yabancı dil olarak Türkçe öğretecek öğretim elemanlarının, öğrenci algılarına göre öğretmenlik yeterlikleri; "konu alanına/alan bilgisine yönelik yeterlilikler, öğrenme-öğretme sürecine/öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlilikler, program ve içerik bilgisine yönelik yeterlilikler, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi süreçlerinde öğrenme gelişimini izleme ve değerlendirme becerilerine yönelik yeterlilikler" olmak üzere 4 ana başlıkta ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Barın (2010) ise iyi yetişmiş öğretmenlerin dili iyi bir şekilde öğretmek için olumlu öğrenme ortamları sağlanması noktasında etkin bir rolünün olduğunu, yabancılara Türkçe öğretiminde farklı yaklaşım, yöntem ve teknikleri kullanması gerektiğini ve bu alan için özel öğretmen yetiştirmeye yönelik bir bölümün olmamasının büyük bir eksiklik olduğunu ifade etmiş ve bu alanla ilgili bazı özel alan yeterliklerini aşağıdaki gibi sıralamıştır:

- Yabancı dil olarak Türkçeyi öğreten öğretmen, Türkçeye hakim olup bu alanın bütün işlevsel faaliyetlerini açıklayabilecek kapsitede olmalıdır.
- Kendi kültürünü, kendi insanını, sosyal yaşamı çok iyi bilmelidir.
- Türkçe öğrenme ve öğretebilme konusunda önyargılı olmamalı, Türkçeyi öncelikle iletişim kurma amaçlı öğretmelidir.
- Kendi geri planda kalmalı, Türkçe öğrenme faaliyetleri en iyi şekilde yönetmelidir.
- Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilere model olmalıdır.
- Sabırlı bir öğretmen olmalıdır.
- Olumlu bir enerjiye sahip olmalı, öğrencilere güleryüze yaklaşmalıdır.
- Öğrencilere kendi isimleriyle hitap etmelidir.
- Sınıf düzeni öğrencilerle göz teması kurmaya uygun hale getirilmelidir.
- Öğrencinin güvenini kazanmalıdır.
- Her öğrenciye eşit düzeyde söz hakkı vermelidir.
- Her saati en iyi şekilde planlamalıdır.
- Yabancı dil öğretim yöntem ve tekniklerini uygulamalı olarak çok iyi bilmelidir.
- Ödevlerini, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurarak vermelidir.
- Günlük yaşamdan etkinlikler planlamalıdır.
- Öğrencilerin aktif olabileceği etkinlikler planlamalıdır.
- Her öğrencinin kültürüne saygılı olmalıdır.
- Dünya ve Türkiye'deki gündemi takip etmelidir.

Kuşkusuz, yabancılara Türkçe öğretimi alanında çalışacak nitelikli bir öğretmenin yabancı dil öğretimine ilişkin teknik bilgiye, Türk diline ve kültürüne, öğretmenlik alan bilgisine sahip olması oldukça önemlidir. Çünkü hâlihazırda, yabancılara Türkçe öğreten ve İngilizce, Almanca, Fransızca vb. yabancı dil bölümlerinden mezun olan eğitimciler zaman zaman Türkçe alan bilgisi bakımından yeterli gösterememekte ve Türkçe alan mezunu eğitimciler de yabancı dil öğretim teknik ve yöntemleri konusunda gene zaman zaman eksik kalabilmektedir. Bu ve buna benzer sorunlar çözmek adına disiplinler arası yaklaşımla öğretim programı düzenlenmiş bir “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalı Lisans Programı” kurmak ve bu alanda uzman öğretmenler yetiştirmek gereklidir.

3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalı Lisans Programı Önerisi

Yabancı Dil Olarak Türkçe öğreten alan uzmanlarını yetiştirecek lisans programlarına ait taslak desen çalışmasını Özbay ve Bahar (2016) önermiştir. Özbay ve Bahar’ın (2016) çalışmasından da esinlenerek yurt içinde ve yurt dışında yabancı dil olarak Türkçe öğretecek donanımlı ve alan uzmanı öğretmen ihtiyacını karşılamak için eğitim fakültelerinin “Türkçe Eğitimi Bölümü” altında açılmasının uygun olacağı düşünülen ve programdan mezunların “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretmeni” unvanını alacağı program taslağı aşağıdaki gibi olabilir:

Tablo 1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Ana Bilim Dalı Lisans Öğretim Programı⁴⁵

Birinci Yıl										
1. Yarıyıl (Güz)					2. Yarıyıl (Bahar)					
Dersin Adı	T	U	Kr	AKTS	Dersin Adı	T	U	KR	AKTS	
Türk Dili Tarihi I	2	0	2	3.0	Türk Dili Tarihi II	2	0	2	3.0	
Türkiye Türkçesi Ses Bilgisi	2	0	2	3.0	Türkiye Türkçesi Kelime Bilgisi	2	0	2	3.0	
Türkiye Türkçesi Şekil Bilgisi	2	0	2	3.0	Türkiye Türkçesi Cümle Bilgisi	2	0	2	3.0	
Edebiyat Bilgi ve Kuramları I	2	0	2	3.0	Edebiyat Bilgi ve Kuramları II	3	0	2	3.0	
Osmanlı Türkçesi I	2	0	2	3.0	Osmanlı Türkçesi II	2	0	2	3.0	
Yazılı Anlatım I	2	0	2	4.0	Yazılı Anlatım II	2	0	2	4.0	
Sözlü Anlatım I	2	0	2	4.0	Sözlü Anlatım II	2	0	2	4.0	
İngilizce (A1)	3	0	3	3.0	İngilizce (A2)	2	1	3	3.0	
Dil Bilime Giriş I	2	0	2	2.0	Dil Bilime Giriş II	2	0	2	2.0	
Seçmeli I	2	0	2	2.0	Seçmeli II	2	0	2	2.0	
Kredi Toplamı			20	30	Kredi Toplamı			20	30	

⁴ Önerilen programdaki seçmeli derslerin listesi Tablo 2’de verilmiştir.

⁵ T: Teorik, U: Uygulamalı, Kr.: Kredi. AKTS: Avrupa Kredi Transfer Sistemi

İkinci Yıl									
1. Yarıyıl (Güz)					2. Yarıyıl (Bahar)				
Dersin Adı	T	U	KR	AKTS	Dersin Adı	T	U	KR	AKTS
Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2	2.0	Öğretim İlke ve Yöntemleri	2	0	2	2.0
Halk Edebiyatı I	2	0	2	2.0	Halk Edebiyatı II	2	0	2	3.0
Çocuk Edebiyatı I	2	0	2	3.0	Çocuk Edebiyatı II	2	0	2	3.0
Eğitim Psikolojisi	3	0	3	3.0	Dil öğretimi ve Kültür Aktarımı	3	0	3	4.0
Dil öğretiminde Dil Bilgisi Öğretiminin Önemi	3	0	2	3.0	Çok Dillilik	2	0	2	2.0
Yabancılara Türkçe Öğretimi Tarihi	3	0	3	5.0	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme	2	1	3	4.0
Dil Öğretimi Kuramları I	2	0	2	3.0	Dil Öğretimi Kuramları II	2	0	2	4.0
Temel Bilgisayar Bilgisi I	2	1	3	4.0	Temel Bilgisayar Bilgisi II	2	1	3	4.0
İngilizce (B1)	3	0	3	3.0	İngilizce (B2)	3	0	3	3.0
Seçmeli III	2	0	2	2.0	Seçmeli IV	2	0	2	2.0
Kredi Toplamı	24			30	Kredi Toplamı	24			30

Üçüncü Yıl									
1. Yarıyıl (Güz)					2. Yarıyıl (Bahar)				
Dersin Adı	T	U	KR	AKTS	Dersin Adı	T	U	KR	AKTS
Dil Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme	2	0	2	4.0	Dünya Edebiyatı	2	0	2	3.0
Sınıf Yönetimi	2	0	2	3.0	Drama Yoluyla Dil Öğretimi	2	0	2	3.0
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerisi	2	0	2	4.0	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisi	2	0	2	4.0
Dil Bilime Giriş	2	0	2	2.0	Türk Kültürü ve Uygarlığı	2	0	2	3.0
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Yöntemler	2	2	4	6.0	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Çocuklara Öğretimi	2	2	4	6.0
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Materyal Tasarlama	2	2	4	5.0	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Program Geliştirme	2	2	4	5.0
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Okuma Becerisi	2	2	4	4.0	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisi	2	2	4	4.0
Seçmeli V	2	0	2	2.0	Seçmeli VI	2	0	2	2.0
Kredi Toplamı	24			30	Kredi Toplamı	24			30

Dördüncü Yıl									
1. Yarıyıl (Güz)					2. Yarıyıl (Bahar)				
Dersin Adı	T	U	KR	AKTS	Dersin Adı	T	U	KR	AKTS
Öğretmenlik Uygulamaları (Türkçe Öğretim Merkezinde)	2	6	4	8.0	Okul Deneyimi (Türkçe Öğretim Merkezinde)	2	6	5	9.0
Yabancılara Öğretiminde Sorunlar	3	0	3	6.0	İki Dilli Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi	4	0	4	6.0
Yabancılara Öğretiminde Aktarımı	3	0	3	4.0	Avrupa Ortak Çerçeve Metni ve Yabancılara Türkçe Öğretimi	2	1	3	5.0

Dersin Adı	T	U	KR	AKTS	Dersin Adı	T	U	KR	AKTS
Türk Soyullara Türkçe Öğretimi	4	0	4	6.0	Yabancı Dil Olarak Mesleki Türkçe	4	0	2	4.0
Türkiye’de ve Yurt Dışında Türkçe Öğreten Kurumlar	2	0	2	3.0	YDOT Ders Kitabı İnceleme	2	0	2	4.0
Seçmeli VII	2	0	2	2.0	Seçmeli VIII	2	0	2	2.0
Kredi Toplamı	18			30	Kredi Toplamı	18			30

Programdan mezun olmak için 8 yarıyıl içerisinde, programının tamamında yer alan zorunlu derslerden başarılı olmak ve program sonunda 240 AKTS ders kredisine ulaşmak ve genel not ortalamasının 4.00 üzerinden en az 2.00 olması gereklidir. Ayrıca program öğrencilerinin “Okul Deneyimi” ve “Öğretmenlik Uygulaması” derslerini üniversite bünyesindeki dil öğretim merkezinde geçirmesi ön görülmektedir. İsteğe bağlı olarak yabancı dil hazırlık eğitimi de verilebilir. Öğrencilerin Türk lehçelerinden en az ikisini seçmeli olarak alması beklenmektedir.

Tablo 2. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Ana Bilim Dalı Lisans Programında Okutulabilecek Seçmeli Dersler

Seçmeli Dersler		T	U	KR	AKTS
Dersin Adı	Ders Durumu				
Osmanlı Türkçesi III	Seçmeli	2	0	2	2.0
Osmanlı Türkçesi IV	Seçmeli	2	0	2	2.0
Halk Edebiyatı	Seçmeli	2	0	2	2.0
Eski Türk Edebiyatı	Seçmeli	2	0	2	2.0
Günümüz Türk Edebiyatı	Seçmeli	2	0	2	2.0
Metin Bilgisi	Seçmeli	2	0	2	2.0
Türk Kültürü ve Uygarlığı	Seçmeli	2	0	2	2.0
Türk Mitolojisine Giriş	Seçmeli	2	0	2	2.0
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Politikası	Seçmeli	2	0	2	2.0
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Görsel ve İşitsel Araçlardan Yararlanma	Seçmeli	2	0	2	2.0
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Şarkıların ve Filmlerin Kullanımı	Seçmeli	2	0	2	2.0
Eğitsel Oyunlarla Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi	Seçmeli	2	0	2	2.0
Kazak Türkçesi	Seçmeli	2	0	2	2.0
Özbek Türkçesi	Seçmeli	2	0	2	2.0
Türkmence	Seçmeli	2	0	2	2.0
Azerbaycan Türkçesi	Seçmeli	2	0	2	2.0
Uygur Türkçesi	Seçmeli	2	0	2	2.0
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Literatürü	Seçmeli	2	0	2	2.0

SONUÇ VE ÖNERİLER

“Özellikle günümüz dünyasında küreselleşmeyle birlikte oluşan rekabet ortamı, daha üstün niteliklere sahip bireyler yetiştirme gereksinimini doğurmuştur. Bu nitelikleri kazandırmanın yolunun eğitimden geçtiği göz önünde bulundurulduğunda, ülkemiz açısından öğretmen yetiştirmenin küresel rekabet boyutundaki önemi daha iyi anlaşılacaktır.” (Akdemir, 2013: 16). Bu bağlamda, gittikçe küreselleşen ve bilgi teknolojilerinin hâkim olmaya başladığı dünyamızda yabancı dil öğrenimi bir gereklilik halini almış ve Türkiye’nin ve Türkçenin

özellikle bölgesinde ve dünyada yükselen değer olarak kendini göstermesiyle (Durmuş, 2013) Türk dili de yabancı dil olarak ilgi görmeye başlamıştır. Bu ilgiye paralel olarak, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanındaki gerek akademik ve gerekse eğitim-öğretim çalışmalarının son 15 yılda bir ivme kazandığı görülmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yaşanan pek çok gelişmeye rağmen ciddi bir takım eksiklikler hala bulunmakla beraber alanda çalışacak uzman öğretmen açığı karşımızda duran önemli sorunlardan biridir. Geçici bir çözüm olarak yabancı dil olarak Türkçe öğretecek öğretmenler çok geniş bir alan yelpazesinden öğretmen kabulüyle ve genel olarak üniversitelerin düzenlediği kısa süreli sertifika programlarıyla yetiştirilmeye çalışılmaktadır. Ancak öğretim sürecinde yaşanan aksaklıklar dikkate alındığında yabancı dil olarak Türkçe öğretmenliği lisans programının kurulması bir zorunluluk halini almıştır. Eğitim fakültelerinin Türkçe eğitimi ana bilim dalı altında açılacak olan bu program ile ihtiyaç duyulan uzman öğretmen ihtiyacı giderilebilecektir. Bu çalışmada, ileride kurulması ön görülen “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Bilim Dalı” için taslak öğretim programı hazırlanmıştır. Ayrıca aşağıda yabancı dil olarak Türkçe öğretmeni yetiştirmesine ilişkin bazı öneriler de sıralanmıştır:

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenliği lisans programı kurulana kadar hâlihazırda öğretmenlik yapan ancak muhtelif yabancı dillerden mezun olan okutmanlar alan kurslarına tabi tutularak desteklenebilir.
2. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yurt dışındaki çeşitli birimlere Türkçe okutmanı olarak gönderilecek olan alan mezunu öğretmenlere ise yabancılara Türkçe öğretimi konusunda hizmet içi eğitim verilebilir.
3. Üniversiteler tarafından düzenlenen yabancılara Türkçe öğretimi sertifika programlarına bir standart getirilmeli ve bu programlar en az 100 saat teorik, 50 saatte uygulamalı olmalıdır.
4. Eğitim fakültelerinde en kısa zaman içerisinde disiplinler arası bir anlayışla yabancılara Türkçe öğretmek için lisans programı kurulmalıdır.
5. Yabancılara Türkçe öğretimi lisans programlarında görev yapacak öğretim elemanlarını yetiştirmek üzere bu alandaki lisansüstü çalışmalar teşvik edilmeli ve yabancılara Türkçe öğretimi alanında yükselmenin önünü açacak şekilde doçentlik alanıyla ilgili düzenlemeler yapılmalıdır.
6. Türkçe öğretmenliğinde okuyan öğrenciler istekli olmaları durumunda ilave dersler alarak yabancılara Türkçe öğretimi konusunda yetiştirilebilir.
7. Yurt dışındaki iki dilli Türk çocuklarına Türkçe öğretecek okutmanlar için özel eğitim programlarının hazırlanması doğru olacaktır.
8. Yurt içinde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yapan Türkçe öğretim merkezlerinde görev alabilecek okutmanların nitelikleri belirlenmelidir.
9. Uzun vadede Ortadoğu, Balkanlar, Avrupa veya Orta Asya’da çalışmak üzere bölge uzmanı öğretmenlerin yetişmesi planlanmalıdır.
10. Yabancı dil olarak Türkçe öğretecek kişilerin Türkçe alan bilgisi ve öğretmenlik bilgisinin yanında mutlaka bir yabancı dil öğrenmeleri teşvik edilmelidir.

11. Yurtiçinde yabancı dil olarak Türkçe öğreten merkezler gerekli durumlarda denetlenebilmeli ve ayrıca yurtdışında Türkçe öğreten resmi birimler ise Yunus Emre Enstitüsüne devredilmelidir.

KAYNAKLAR

- Akalın, H. Ş. & diğ. (2011). *Türkçe Sözlük* (11. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Akar, A. (2013). *Türk Dili Tarihi* (6. Basım), Ankara: Ötüken Neşriyat
- Akdemir, Ahmet S. (2013). Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Programlarının Tarihçesi ve Sorunları, *Turkish Studies*, 8(12), p. 15-28.
- Barın, E. (2010). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Öğretmen Yeterliği ve Yardımcı Öğretmen Kavramı, *II. Uluslararası Türk Dünyası Kültür Kongresi*, Çeşme, 19-25 Nisan.
- Candaş Karababa, Z. Canan. (2009). Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi ve Karşılaşılan Sorunlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 265-227.
- Durmuş, M. (2013). *Yabancılar Türkçe Öğretimi* (2. Baskı), Ankara: Grafiker Yayınları.
- Ercilasun, A. B. (2011) *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Güler, Birsen E. (2012). Yabancılar Türkçe Öğretiminde “Öğretmen Unsuru”, *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(2), p. 129-134.
- Güzel, A. & Barın E. (2013). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*. Akçağ Yayınları: Ankara.
- Güzel, A. (2003). Eğitim Fakültelerinde Türkçe Öğretmenliği Bölümünün Kuruluşu ve Hedefleri I, *TÜBAR-XIII-Bahar*, 7-17.
- Kalfa, M. (2008). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Program(sızlık) Sorunu, Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu Kitabı, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Gazi Mağosa, 27-28 Mart.
- Kavcar, C. (2002). Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmeni Yetiştirme, *Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimler Fakültesi Dergisi*, 35(1-2), 1-14.
- Maden, S. & İşcan, A. (2011). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Amaç ve Sorunlar: Hindistan Örneği, *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 5, s.23-38.
- Mete, F. & Gürsoy, Ü. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğretmen yeterliklerine ilişkin görüşler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 343-356.
- Mete, F. (2012). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Dede Korkut Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 102-125.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2010). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi ve Bu Alan İçin Öğretmen Yetiştirmenin Önemi ve Gereği. Marmaris: *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi ve Öğretmenliği Çalıştayı Kitabı*.

- Millî Eğitim Bakanlığı, Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, Temel Eğitime Destek Projesi “Öğretmen Eğitimi Bileşeni”. (2006). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*, Ankara.
- Millî Eğitim Bakanlığı, Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü (2008). *Öğretmen yeterlikleri: öğretmenlik mesleği genel ve özel alan yeterlikleri*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- Nurlu, M. (2011). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Taslak Programı, Uluslararası Türkçe Eğitimi Sempozyumu, Gazi Üniversitesi, 15-16 Aralık.
- Özbay, M & Bahar, M. A. (2016). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Uzmanlık Sorunu. *Aydın Üniversitesi TÖMER Dil Dergisi*. 1(1).
- Şahin, Ç. Kurudayıoğlu, M. Tunçel, H. & Öztürk, Y.A. (2013). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Lisans Düzeyinde Verilen Yabancılara Türkçe Öğretimi (YTÖ) Dersine Yönelik Özyeterlik Algıları. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(2), 36-45.
- Uçgun, D. (2013). “Yabancı Dil Olarak Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı”nın Gerekliliği Üzerine Bir Değerlendirme, *Turkish Studies*, 8(9)Summer, p. 2487-2498.
- Yağmur, K. (2009). Batı Avrupa’da anadili Türkçe olan öğrencilere Türkçenin ikinci dil olarak öğretimi ve kuramsal sorunlar. D. Yaylı ve Y. Bayyurt (Ed.), *Yabancılara Türkçe öğretimi politika yöntem ve beceriler* (ss. 221-230). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yavuz, S. (2013). Yabancı Dil Türkçe Öğreten İngilizce Öğretmenleri İle Bir Durum İncelemesi: “Türkçe Balta Girmemiş Orman”, *Turkish Studies*, 8(8), p. 1463-1474.
- Yıldız, Ü., & Tunçel, H. (2012). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve öneriler. A. Kılınç ve A. Şahin (Ed.), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi* (s. 115-145). Ankara: PegemA Yayınları.
- Yıldız, Ü. & Tepeli, Y. (2014). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Öğretmen Yeterlilikleri Üzerine Bir Çalışma, *International Journal of Language Academy*, 2(4), p. 564/578.

Çevrimiçi Kaynaklar

http://www.dilbilimi.net/yabanci_dil_olarak_turkcenin_ogretimi_arastirmalari.htm#egiticilerin_egitimi

<http://www.yee.org.tr/tr/yunusemreenstitusu>

<https://istatistik.yok.gov.tr/>